

Andrzej Bystrowski

"Edukacja ekologiczna na progu XXI wieku: stan - możliwości - programy",
Jacek W. Czartoszewski, Warszawa
2001 : [recenzja]

Studia Ecologiae et Bioethicae 1, 706-707

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2. RECENZJE

Jacek W. Czartoszewski (red.), *Edukacja ekologiczna na progu XXI wieku: stan – możliwości – programy*. Wydawnictwo Księży Werbistów – *Verbinum*, Warszawa 2001, ss 232.

Zagadnienie konstruowania świadomości ekologicznej wśród ludzi, co raz bardziej nabiera istotnego znaczenia. Uwidocznione jest to w tym, że w świadomości człowieka jako podmiotu osobowego, zaistniało skonkretyzowane cele przewodnie. Do tych celów zasadniczych należą przede wszystkim: ochrona życia ludzkiego oraz dążenie do zachowania równowagi w świecie, w którym człowiek się znajduje – dotykającego każdego aspektu powyższego tematu. Istotnym mechanizmem tejże świadomości jest dążenie do rozpowszechniania i pogłębiania wiedzy dotyczącej ochrony życia i zdrowia każdego człowieka w sensie ogólnym jak i jednostkowym. Takie istotne i z gruntu wysokiej wagi zadanie podejmuje powyższa publikacja. Pomocna jest bardzo zamieszczona bogata literatura przedmiotowa.

Niniejsza publikacja jest pierwszym tomem, należącym do serii *Chrześcijaństwo i Edukacja Ekologiczna* powstała w Centrum Ekologii Człowieka i Bioetyki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Sekcji Ekologii Człowieka i Bioetyki Instytutu Filozofii Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW razem z Wydawnictwem *Verbinum*. Rozpoczynający tom tej serii pt. *Edukacja i Ekologia na progu XXI wieku: stan – możliwości – programy*, powstała pod redakcją ks. Jacka W. Czartoszewskiego, który jest filozofem oraz asystentem w Katedrze Filozofii Ekologicznej na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej UKSW w Warszawie. Przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego jest ks. dr Stanisław Dziekoński – teolog, katecheta, adiunkt w Katedrze Historii Katechezy Wydziału Teologii UKSW. Natomiast całej Radzie Programowej przewodniczy, znany bardzo dobrze wszystkim ks. prof. dr hab. Józef M. Dołęga – Dziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW, a także jest kierownikiem Katedry Filozofii Ekologii. Należy do osób znanych w naukowym środowisku filozofów ekologów, którzy podjęli trudną pracę nad problematyką związaną z ochroną przyrody, zdrowia i życia człowieka.

Problematyka poruszona w tej książce i wyeksponowana w tytule ma za zadanie edukować każdego człowieka w zakresie ekologii. Znajdują się w niej artykuły wielu znanych ekspertów ze świata nauki, którzy propagują edukację ekologiczną. Wśród nich można wymienić: prof. dr hab. Józef Jaroń, prof.

dr hab. Zdzisław Kozak, prof. dr hab. Juliusz Łukomski, prof. dr hab. Andrzej Papuziński, prof. dr hab. Anna Siniarska-Wolańska, prof. dr hab. Napoleon Wolański. Grono osób zaangażowanych w kształtowanie świadomości ekologicznej poprzez edukację, widzą istotny wymiar pracy, jaki powzięli na swoje ramiona dla formowania społeczeństwa. Nauczanie według nich nie oznacza tylko i wyłącznie wiedzę i ideologię, ale przeżycia i wrażenia. Edukacja ekologiczna zamieszczona w tym woluminie ukazuje programowe możliwości stanu dążącego do wszechstronnej ochrony środowiska. Proponowane programy edukacji zakładają konkretne cele jak i najważniejsze problemy w skali krajowej i międzynarodowej dotyczącej kwestii środowiskowej. Upowszechnianie świadomości ekologicznej ma za zadanie doprowadzić do poszanowania istot żywych ich biocenoz i ekosystemów. Dzięki temu będzie można zachować określony kształt otoczenia przyrodniczego, w którym znajduje się człowiek. Działalność człowieka, któremu nie może być obojętne otoczenie, jakim się znajduje społeczno-przyrodnicze musi zostać skierowane na nowe tory myślenia. W wyniku, czego działanie stanie się bardziej twórcze i dojrzsze. W przedstawionym programie przez autorów ma szansę urealnienia w nauczaniu, gdy będzie się opierać na płaszczyźnie przekonań, aksjologicznie zakorzenionych we wzorcach postępowania. Opartych na podstawie norm, których ocenie podlega działalność człowieka. To jak podmiot osobowy postępuje wynika z jego odpowiedzialności moralnej. Dlatego ta sfera została również ukazana w tym dziele. Wiadomości umieszczone przez twórców nie nastroją żadnych problemów z ich przyswojeniem. Każdy, kto będzie chciał poszerzyć swoją wiedzę na temat edukacji ekologicznej może, a nawet powinien z tego zbioru prac skorzystać. Tym bardziej, że struktura i systematyka podejścia do zagadnienia charakteryzuje się przejrzystością. Napisana została zrozumiałym językiem naukowym. Należy stwierdzić, że niniejsza publikacja wywrze korzystne działanie dydaktyczne na każdym zainteresowanym ekologią.

Andrzej Bystrowski

Janice Brewi i Anne Brennan: *Mid-Life Spirituality and Jungian Archetypes* (w tłumaczeniu na język polski: *Duchowość połowy życia a jungowskie archetypy*), York Beach 1999, ss. 275.

Omawiana pozycja książkowa składa się z trzech części napisanych w bardzo przystępnym języku angielskim: I część dotyczy zadziwienia nad cyklami życia w kontekście patrzenia na cykle życia jako na archetypy w